

Høringssvar fra CRUX

Forslag til endringer i fosterhjemsforskriften

CRUX takker for muligheten til å gi innspill til forslagene til endringer i fosterhjemsforskriften.

CRUX tilbyr fosterhjemstjenester og spesialiserte fosterhjem for barn og unge som har behov for særlig tilrettelagt omsorg og oppfølging. Vi møter i vårt daglige arbeid både fosterforeldre som står i krevende omsorgsoppgaver, og barn som trenger stabile voksne, forutsigbarhet og tett faglig støtte over tid.

Vi støtter departementets mål om å styrke fosterhjemsordningen og bidra til tryggere og mer stabile rammer for barn og fosterfamilier. Vi er samtidig opptatt av at regelverket og rammebetingelsene rundt fosterhjemmene må understøtte det som skal skje i praksis: at fosterforeldre får den støtten de trenger for å stå i oppdraget, og at barn får mulighet til å etablere stabile og varige relasjoner.

Behov for tilgjengelig og forutsigbar oppfølging

CRUX støtter forslaget om å tydeliggjøre barnevernstjenestens ansvar for oppfølging av fosterfamilier utenfor ordinær kontortid. For fosterfamilier som ivaretar barn med omfattende eller komplekse behov, kan krevende situasjoner oppstå når som helst. Muligheten for å få rask tilgang til kvalifisert bistand kan være avgjørende for å forebygge brudd i plasseringen.

Samtidig er det viktig å skille mellom akutt tilgjengelighet og den langsiktige oppfølgingen som kreves for å lykkes. Vår erfaring er at stabilitet i fosterhjemmet i stor grad bygges gjennom **forutsigbar, tett og relasjonell oppfølging over tid**. God oppfølging handler derfor ikke bare om å være tilgjengelig når en krise oppstår, men også om å arbeide systematisk og forebyggende sammen med fosterfamilien.

CRUX vil derfor understreke at tydeliggjøringen av kommunens ansvar for tilgjengelighet utenfor kontortid bør ses i sammenheng med behovet for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til den ordinære oppfølgingen. Mulighet for å få rask tilgang på kvalifisert bistand kan da være avgjørende for fosterhjemmene slik at de settes i stand til å ivareta barnet best mulig, og ikke minst forebygge brudd i plasseringen.

Spesialiserte fosterhjem krever særskilt faglig støtte

Barn som trenger spesialiserte fosterhjem, kan ha erfaringer og behov som gjør fosterhjemsoppdraget særlig krevende. Fosterforeldrene må kunne stå i utfordrende situasjoner over tid, samtidig som de skal gi barnet trygghet, tilhørighet og en så normal oppvekst som mulig.

Dette stiller krav til både fosterforeldrene og tjenestene rundt dem. CRUX mener derfor at videre utvikling av fosterhjemsordningen må legge vekt på **tilstrekkelig faglig kompetanse, tilgjengelig veiledning og tett oppfølging tilpasset det enkelte barns og fosterfamiliens behov.**

Det er positivt at forskriften fortsatt legger til grunn at oppfølgingen skal være helhetlig og tilpasset fosterfamiliens behov. I praksis må dette innebære at oppfølgingens omfang og innhold kan tilpasses barnets situasjon, også når behovene endrer seg over tid.

Endret anskaffelsespraksis er nødvendig

CRUX vil samtidig fremheve behovet for å se utviklingen av spesialiserte fosterhjem i sammenheng med hvordan staten anskaffer disse tjenestene fra ideelle aktører.

Dagens praksis, med bruk av enkeltkjøp, er etter vår erfaring svært ressurs- og tidkrevende og gir liten forutsigbarhet. Dette er dårlig tilpasset behovet for raske og gode plasseringer. Når anskaffelsesprosessen tar uforholdsmessig lang tid, erfarer vi og andre ideelle aktører at tilgjengelige fosterhjem går tapt fordi fosterfamilier ikke har anledning til å vente på at prosessen skal bli avklart.

Dette er særlig uheldig i en situasjon hvor det allerede er stor mangel på egnede fosterhjem, og hvor barn med omfattende behov kan ha behov for et spesialisert fosterhjem på kort varsel.

CRUX anbefaler derfor at dagens praksis med enkeltkjøp erstattes av **langsiktige rammeavtaler med ideelle aktører.** Rammeavtaler vil etter vår vurdering kunne gi større forutsigbarhet for både staten, tjenestene og fosterfamiliene. Det vil gjøre det mulig for ideelle aktører å arbeide mer langsiktig med rekruttering, opplæring og oppfølging av fosterhjem, og samtidig sikre bedre tilgjengelighet når barn har behov for et spesialisert fosterhjem.

En mer forutsigbar anskaffelsespraksis vil dermed kunne understøtte flere av målene departementet selv løfter frem i fosterhjemsmeldingen: økt tilgang på fosterhjem, bedre stabilitet og at barn får et fosterhjem når de trenger det.

Forutsigbare rammer gir større stabilitet

CRUX støtter forslaget om å forskriftsfeste oppdragsgivers ansvar for skader barnet påfører fosterhjemmet. Tydelige og forutsigbare rammer rundt fosterhjemsoppdraget er viktig for fosterforeldrenes trygghet og kan bidra til å gjøre det mulig for flere å stå i oppdraget over tid.

Vi støtter også at fosterforeldrenes beslutningsmyndighet og ansvar tydeliggjøres. Fosterforeldre må ha tilstrekkelig handlingsrom til å være foreldre i hverdagen. Samtidig må det være tydelig når barnevernstjenesten skal involveres, slik at ansvar og beslutningsmyndighet ikke skaper unødig usikkerhet for fosterfamilien.

Etter vår vurdering bør det overordnede målet være at fosterforeldre opplever **trygghet, tillit og forutsigbarhet i samarbeidet med tjenestene rundt barnet.**

Samarbeid er en forutsetning for gode fosterhjem

Barnets behov må være utgangspunktet for organiseringen av fosterhjemsarbeidet. For barn med omfattende behov kreves det ofte innsats fra flere aktører over tid. Et godt samarbeid mellom barnevernstjenesten, fosterfamilien, Bufetat og eventuelle andre fagmiljøer er derfor avgjørende.

CRUX mener at ideelle aktører kan være en viktig del av dette samarbeidet. Ideelle virksomheter har lang erfaring fra fosterhjemsområdet gjennom rekruttering, opplæring og oppfølging av spesialiserte fosterhjem, og kan bidra med fagkompetanse, kontinuitet og fleksibilitet. Det er derfor viktig at det fortsatt legges til rette for at kommuner og stat kan benytte denne kompetansen når det er til barnets beste.

CRUX støtter samlet sett hovedretningen i forslagene til endringer i fosterhjemsforskriften. Vi vil samtidig understreke at tydeligere regler må følges av gode faglige, organisatoriske og økonomiske rammebetingelser. Skal målene om flere stabile fosterhjem og bedre oppfølging nås, må fosterforeldre få den støtten, kompetansen og tilgjengeligheten de trenger – både når det oppstår akutte situasjoner og i det langsiktige omsorgsarbeidet.

CRUX ønsker å bidra konstruktivt til den videre utviklingen av fosterhjemsordningen og til et samfunn der barn og unge som ikke kan bo hjemme, får mulighet til å vokse opp i trygge, stabile og gode fosterhjem.

Oslo, 18.september 2026

Ingvill Elvestad Meltvedt

Direktør for kommunikasjon og samfunnskontakt

Asbjørn Sagstad

Seniorrådgiver for samfunnskontakt